

Foto: Ramon Leško

Predčasne narodené deti. Život im hneď na začiatku nachystal ťažkú skúšku. Najskôr lekári i rodičia urobili všetko preto, aby vôbec prežili. Potom nastávajú roky prekonávania problémov, ktoré z ich hendikey vyplývajú. O jednom život ohrožujúcom riziku sme sa pohovárali priamo v ambulancii.

Od jesene do jari sú tieto deti vystavené zvýšenému riziku RSV. Čo to vlastne je? „Je to respiračný syncytiálny vírus, ktorý sa pravidelne objavuje po celom svete. U nás má se-

zónu od októbra do marca, v tropických pásmach v období dažďov,“ vysvetľuje primárka Jaroslava Orosová. RSV ohrozuje všetky deti a šíri sa kvapôčkovou nákazou, ale aj fyzickým kontaktom. „RSV môže spôsobiť vážne ochorenie dýchacích orgánov, preto sú najohrozenejšou skupinou predčasne narodené deti s nezrelými pľúcami a deti s vrodenou chybou srdca. U nich totiž môže mať infekcia smrteľné následky.“ Tieto slová potvrdzuje aj MUDr. Hrebík z Detského kardiocentra v SR, u ktorého v ambulancii si

podávajú kľučku rodičia detí s chybami srdca. Počiatkové príznaky pripomínajú bežnú infekciu horných dýchacích ciest. Zhoršujú sa však, keď sa infekcia začne šíriť do pľúc. Deti preto dostávajú počas sezóny RSV raz mesačne injekciu s protilátkami, celkovo je to päť očkovaní. Na Slovensku je sedem ambulancií, ktoré sa o takéto choré deti starajú - dve v Bratislave a ďalšie v Nitre, v Banskej Bystrici, v Poprade, v Martine a v Košiciach. Všetky navzájom spolupracujú, aby deťom a ich rodičom uľahčili prvé kroky života. Klaudia bola očkovaná vlni, Edka vakcinácia ešte len čaká. Aké sú vlastne ich príbehy?

KLAUDIA

Toporovci sa na narodenie prvej dcéry neuveriteľne tešili. Jedného dňa sa však krvný tlak budúcej mamičky zvýšil natoľko, že lekári skonštatovali: Je nebezpečné, aby tehotenstvo pokračovalo. Klaudia sa narodila

DETI, KTORÉ dostali šancu

v 31. týždni a vážila 1 290 gramov. „Poldruha mesiaca strávila v inkubátore. Prvé štyri dni za ňu dýchal prístroj a necelé dva týždne dostávala kyslík,“ hovoria rodičia. Dnes Klaudia nezbedne pobehuje, pokúša sa vysloviť svoje prvé slová, objavuje svet. „Neviedeli sme, čo nás čaká. Jeden deň môže byť dieťa v poriadku, na druhý sa situácia komplikuje. Verili sme však lekárom,“ pokračujú rodičia. Situáciu spočiatku ťažko znášala najmä mama. „Manželka bola na tom zle, bála sa o dieťaťko. Postupne sa však upokojila,“ prezrádza Klaudiin otec. Dokonca natoľko, že dodnes pije dievčatko materské mlieko. Radosť zo života priam srší z celej rodiny. Klaudia sa borí s problémami predčasne narodeného dieťaťa – má šelest na srdci a nezrelosť očné pozadia (už absolvovala aj operáciu). Pravidelne navštevuje poradňu pre predčasne narodené deti, očné oddelenie, pľúcne... Má strach z lekárov? Rodičia krútia záporne hlavou. Primárka Jaroslava Orosová Toporovcov chváli. „Klaudia dobehla svoj vývoj, je celkom normálna, mimoriadne dobre prospieva. Mamička ju dojčí, materské mlieko je nenahraditeľné.“ Klaudia je príkladom, ako veľmi predčasne narodené dieťa potrebuje nielen lekársku starostlivosť, ale aj rodičovskú lásku a opateru. „Pre predčasne narodené deti je veľmi dôležité, aby sa vyhlili infekciám. Každé ochorenie totiž spomalí a niekedy aj zvrá-

Foto: Ramon Leško

Sú to nádherné deti. Edko má rok, zlatovlasá princezná Klaudia 14 mesiacov. Obaja prechádzajú zložitými lekáorskými „tortúrami“, pretože sa narodili predčasne. Pravidelne sa stretávajú v čakárni pred ordináciou primárky detskej kliniky v bratislavských Podunajských Biskupiciach MUDr. Jaroslavy Orosovej.

ti ich vývoj,“ hovorí MUDr. Orosová. Klaudia vlni absolvovala injekcie, ktoré ju ochránili pred RSV. Mama Toporová hovorí, že dievčatko po injekciách prevencie vírusu RSV nemalo ani nádchu.

EDO

Bábätko v kočíku podriemkava. Aj keď nechcete, všimnete si, že vdychuje kyslík. Mama ročného Eda Szušcika sa teší, že má taký kyslíkový prístroj, ktorý ju a dieťaťko neobmedzuje v pohybe. „Ob-

čas sa niekto začuduje, čo to máme,“ hovorí o svojich skúsenostiach s úsmevom. „Vždy však poviem, že sme ako v americkom filme.“ Chlapec na hadičky v nose vôbec nereaguje odmietavo. Kyslík mu totiž pomáha prežiť. Edkovi sa pozornosť cudzích ľudí nie veľmi páči. Očká otvorí ne-

chce, malú tváričku mraští od nevlé. Narodil sa o tri a pol mesiaca skôr, pretože jeho mama dostala infekciu plodovej vody. Vtedy chlapec vážil 645 gramov. To je menej ako vrecko múky! V chorobopise tohto dieťaťka sa spomínajú tri operácie čriev a zápal pľúc. Od začiatku minulého októbra do marca tohto roka bol v nemocnici. Rodičia s ním pravidelne chodia na pľúcne, do poradne pre predčasne narodené deti, na neurológiu, cvičia Vojtovu metódu, modlia sa za Edkove oči. Najmä mama má

pri ňom službu 24 hodín denne. Na otázku, či azda nepochybujú a neľutujú, obaja záporne krútia hlavou. Láska k synčekovi je u Szušcikovcov zjavne na prvý pohľad. S radosťou rozprávajú o tom, ako dvíha hlavičku, ako reaguje na pesničky, básničky... A mama dodáva, že odkedy chodia do Podunajských Biskupíc, chlapcovi to pomáha. „Predtým som s ním bola v nemocnici na Kramároch. Do siedmich mesiacov som sa ho snažila dojčiť, odnávala som si mlieko. Kde som však mala brať energiu na tvorbu mlieka, keď som nebola s malým na izbe, dokonca ani len na jednom poschodí?“ Najviac oceňuje fakt, že na detskej klinike v Podunajských Biskupiciach je so synčekom neustále. „Sanitárka mi jedlo donesie až do izby, keď vidí, že sa práve zaoberám malým. Sestričky či lekári sa prídu pozrieť, ako sa má aj mimo vily. Nemám problém ani s pripravovaním mlieka pre Edka, potrebuje totiž špeciálne mlieko, ktoré nahrádza materské. Možno sú to všetko drobnosti, ale tie veľmi pomáhajú nielen mne, ale aj synovi,“ hovorí mama Szušciková. Oboch rodičov teší každý pokrok, ktorý urobí ich dieťa. A je úplne jedno, či je ten pokrok veľký, alebo malý.

*